2-a Jaro, N-o 31 (81) APERAS S.A.T. SEMAJNE 29. Aprilo 1926

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

Sidejo de la Redakci-Komisiono: Colmstrasse 1, Leipzig O 27 (Germanio)	Sidejo de Ekzekutiva Komisiono de SAT 23, rue Boyer, Paris XX	Administranto: R. LERCHNER Colmstrasse 1, Leipzig O 27

LA UNUA DE MAJO

El ĉiuj arterioj de l' urbo alfluas nigraj homtorentoj. Senĉese ili interproksimiĝas kaj iatempe ekaŭdiĝas malproksima obtuza kanto.

Ankoraŭ iom da tempo kaj homtorentoj kunfluiĝas en unu grandega homrivero, kiu celas al unu el la plej grandaj kaj vastaj placoj de l' urbo. Potence jam aŭdiĝas melodioj de l' Internacio, poste Marseljezo kaj grandega laboristamaso enfluas sur la placon. Ekbalanciĝis super maro da kapoj multenombraj sangoruĝaj standardoj kun plej diversaj surskriboj. Sur brakoj de manifestantoj tie kaj ĉi-tie aperas laborist-oratoroj kaj eksonas flamaj kaj minacaj paroloj, vokantaj al tutmonda batalo kontraŭ la fiburĝaro, kontraŭ la subpremantoj.

Silente estas ĉirkaŭe. Ĉiu atenteme aŭskultas ne unuan fojon elparolitajn vortojn, kiuj tiom multe promesas al mizeruloj en proksima estonteco.

— Sed kio okazis? Kial ekondiĝis senmova ĝis nun laboristaro? Jetu rigardon ĉirkaŭen kaj la afero klariĝos al vi. Jen alproksimiĝis rajdpatrolo de malbenitaj ĝendarmoj. Ekaŭdiĝis salvo post salvo.

Minace ekondiĝis senarma demonstrantaro, sed baldaŭ ŝajntrankviliĝis kaj disiris, lasante sur la placo multajn kadavrojn.

Nur unu duonviva estajo restis sur la placo. Maljuna, grizbarba laboristo, kies fortojn kaj sangon delonge jam elsuĉis maŝinoj, vundita per kuglo ekrigardis malĝoje jen forkurintajn gelaboristojn, jen malproksimiĝantan patrolon, kaj liaj palaj lipoj ekmurmuris apenaŭ aŭdeble.

La oferita pro nobla ideo
Estos senlukta pereo nenia:
Kvankam al multaj minacas pereo,
La estonteco ja estas nur... nia!

Ekŝanceliĝis la maljunulo, metis manon sur trapafitan bruston kaj kun lasta ekspiro falis senvive sur teron.

Hohol.

1. majo 1905 en Varsovio

Kun eksterordinara streĉeco ni atendis en tiu memorinda jaro la 1. majon. De post mateno mi elkuris sur straton. Jam ĉirkaŭ la naŭa, oni antaŭsentis klare agordon de nekutima ekscito kaj atendado. En burĝaj regionoj, sur Marŝalkovska — plena senhomeco, pordegoj senfende fermitaj kaj nur ĉiumomente patrolo, patrolo kaj patrolo. Mi ekiris kiel eble plej rapide al laboristaj regionoj. Tie aspekto de stratoj estis tute mala. Pordegoj ankaŭ estis fermitaj laŭ ordono de polico, sed antaŭ preskaŭ ĉiu pordego ariĝis vigle interparolantaj grupetoj de laboristoj. Mi ekhaltis apud unu iom pli granda grupeto sur str. Jelazna. En poŝo mi havis sufiĉe grandan pakajeton de proklamoj. Mi elpoŝigis ĝin kaj komencis disdonadi. Oni prenis ilin, kvazaŭ malsatuloj panon. Mi ne scias de kie kaj kiamaniere, sed en unu momento la grupeto de laboristoj plikreskis kelkoble kaj ĉiuj penadis ricevi proklamon. En la sama momento elpost stratangulo ekaperis malrapide antaŭen ŝoviĝanta rajdpatrolo de kozakoj. Laboristoj ĉirkaŭis min kun intenco defendi mian personon. Mi ne scias, ĉu tio ĉi savis min, sufiĉas, ke kozakoj rigardante nin, silente preterrajdis. Eble ĝenerale ili estis paceme agorditaj. Estis jam ĉirkaŭ la 11-a, kiam mi troviĝis sur Vronia str. Tie mi ekvidis egan homamason. Mi aliĝis. Subite super niaj kapoj leviĝis granda sangokolora standardo. Kiel mi rememoras, ĝi okazis sur stratangulo de Vronia kaj Ĥlodna. Laŭlonge de kiuj stratoj iris poste demonstrantoj — mi preskaŭ ne memoras. Mi estis simple duone senkonsciigita, mi estis kvazaŭ ebria pro tromulteco de impresoj. La homamaso efektive estis — ega tiom grandan demonstracion mi vidis unuan fojon. Estis plene neeble vidi komencon nek finon de homamaso kaj ĉi ega maro da kapoj faris je mi grandegan impreson. Poste ni iris sur Jelazna str. Tiel la homamaso haltiĝis. Super niaj kapoj aperis levita sur brakoj de k-doj parolisto, k-do Antoni Sobiesiak (pseŭdonimo — Cios). Li estis unu el la plej bonaj, plej inspiritaj parolistoj laboristaj. Tiun ĉi tagon li parolis bonege. Kaj denove okazis, ke dum lia alparolo preterrajdis patrolo. Cios alparolis al soldatoj, kaj homamaso laŭdiscipline diversflankiĝis por doni lokon al preterrajdantoj. La patrolo estis sufiĉe multenombra, ĝi konsistis el 10 soldatoj, tamen ili ne elmontris malamik-intencojn. Male, kun ia ekinteresiĝo kaj kvazaŭ favore ili rigardis homamason. Ĉiuj silentis kaj nur post forrajdo de la patrolo, homamaso kuniĝis kaj ni ekiris pluen. Mi memoras, ke ni preteriris kazernojn kaj ke el fenestroj rigardis soldatoj. Tiam la homamaso haltis kaj unu el k-doj, alparolis al soldatoj en rusa lingvo. Soldatoj amike ridetis. Kiam ni duan fojon renkontis poste soldatojn — ĉi foje pli multenombran taĉmenton — jam ne regis silento. Ni ĝojkriis je honoro de revolucio. El vicoj de soldatoj ekaŭdiĝis nekuraĝa voĉo de simpatio. Ni respondis per entuziasmaj ekkrioj kaj potenca kanto de "La Ruĝa Standardo". Post unu horo ni troviĝis sur Jerozolimaj Aleoj. Tie ĉi ni renkontis pli multenombran taĉmenton de dragonoj aŭ ulanoj. Tiun ĉi fojon renkonto ne estis okaza, sed oni mobilizis ilin por dispeli demonstrantojn.

Tute hazarde mi estis en unuaj vicoj. Oficiro ne donis avertsignalojn, sed subite ekaŭdiĝis pafado, kelkiuj falis sur pavimon, sed en unua momento la homamaso ne reiris, en malantaŭaj vicoj oni daŭrigis eĉ kanti. Nur post dua salvo, la homamaso ektremis, kvazaŭ rekonsciigita, kaj diskuris. Potenca homondo kunprenis ankaŭ min, estis momento kiam mi estis simple levita supren kaj tiel en aero antaŭenpuŝita de kuranta homamaso. Pordegoj ĉie estis fermitaj. Sed ni disrompis unu pordegon, faritan el tabuloj, de konstruata domo sur ?leo. Tien ĉi enkuris kelkaj demonstrantoj kun mi. Post iom da tempo mi surrampis sur lignaron kaj ekvidis, ke sur strato soldatoj grupiĝis kontraŭ la domo. Ni estis devigitaj serĉi alian eliron. Parto da homoj kaŝiĝis en korto, soldatoj povas ĉiumomente eniri kaj kapti nin. Mi komencis do serĉi eliron. Post momento kune kun alia laboristo mi elrompis tabulon en tabulbarilo flanke de Teodorstrato kaj elkondukis homojn sur straton. Tiamaniere ni eliĝis el kaptilo. Ĝi estis la unua sanga interpuŝiĝo, kiun mi senpere partoprenis. Laŭ ŝtata statistiko estis tiam mortigitaj ĉirkaŭ 30 personoj, vunditaj pli ol 100.

Rememoroj de Dombrowa
lib. trad. *H. Hrn.*

Finnlando estas tro malgranda por kondamni socialismajn ideojn

Nun denove aperis en Finnlando nova proceso en apelacia juĝejo de urbo Turku. La proceso, unu el multaj aliaj, kiujn nur povas aperigi epoko de klasjuĝoj, kaj kiuj estas nur eblaj en ŝtatoj fiblankaj. Ĉi-foje ankaŭ rilatas al plej agemaj k-doj el socialista junular-asocio de Finnlando. Nombro de kulpigitoj estas nature granda, ĉar rilatas al tuta lando. Mia celo estas iom klarigi al SAT-anaro kaŭzojn ridindajn, pro kiuj oni intencas sufokigi la junularmovadon en la lando.

Dum la proceso en apelacia juĝejo parolis sekretario k-do V. Nokireki kiel respondparolon al juĝistaro, kiu estas vere interesa, sed mi povas nur citi ĝin plej mallonge. En komenco de sia parolo k-do N. pritraktas kulpigon de akuzisto, dirante, ke la kulpigo tute ne havis veran aferon, sed "nur vortojn, tre multege da vortoj, malmultege da kaŭzoj kaj plimalmulte da argumentoj". Ankaŭ li miris, ke en kulpigo estis cititaj personoj, kiel kulpuloj, kiuj eĉ neniam estis membro de l' asocio. Li diris, ke: "same facile oni ja povus akuzi nian ligon pri multe pli peza ŝtatkrimo de generalo Manerhejm pro tio, ke li vendofertis tutan finnan armeon al rusaj blankuloj dum judeniĉa atako kontraŭ Leningrado, por ĝia okupigo." Nun granda afero estis laŭ opinio de akuzisto organizo laborloke. La simila organizmetodo estas jam en uzado dum longaj tempoj en ĉiuj okcidentaj landoj kaj ankaŭ en Finnlando en burĝaj rondoj. Sed se laboristoj uzas la saman rimedon en ĉi lando, ĝi nature estas farita pro moskvaj ordonoj. La nomitaj laborlokaj organizaĵoj estis nur unu, kaj ĝi estis aranĝinta du dancvesperojn. Ho kia krimo! Nun sekvas kulpigo pro aprobo de decido farita en kvara kongreso de Kom. Jun. Int. koncernante kamparanjunularon. Tiu ĉi aprobo estis krima pro tio, ke la decido estis ankaŭ aprobita en Moskvo, ĉar neniu penskapabla homo povas en ili trovi ion kriman. Kaj la decido jam plej grandparte estas en uzado inter industria laboristaro, kaj se ĝi ankaŭ estus preninta uzon inter kamparlaboristoj; la operacio ŝanĝos neniel nunan sociordon. Neniu povas ankaŭ aserti, ke la decido enhavas ion kontraŭleĝan de Finnlando.

Ekz.: dum plej nigra tempo dum rusa reakcia regado, oni faris similajn decidojn en Finnlando nek eĉ ĝendarmgeneralo okaze pensis pri krimo. Tiam faritaj decidoj ekz. kiel jena:

a) ke oni ne permesas uzi en laboro junajn gelaboristojn antaŭ ol ili estas 16 jaraĝaj.

b) labortempo por sub 18 jaraj gelaboristoj ne estos permesata pli ol dum 6 horoj. Same al ili devas esti donata 36 hora dimanĉripozo ktp.

Ĉi similaj estas nun krimoj en Finnlando.

Ankaŭ akuzisto asertis krima, ke junajn laboristojn oni varbis al metiaj organizaĵoj, kia faro povas esti nur krimo en landoj tiaj kiel Estonio kaj Hungario. Ankaŭ estas krima laŭ akuzisto, ke en junularasocio oni formis "frakciojn" la vorto "frakcio" pro sia fremda karaktero al finna lingvo estas krima, ĉar oni ne povis montri, kiajn krimojn la "frakcioj" faris.

En fino de sia respondparolo k-do N. parolis pri intenco de kapitalistoj peni malhelpi laboristojn dum ilia batalo pro pli bona vivo, kaj diris: "Tiel longe, kiel malbonaĵoj estas, kiuj peze kuŝas sur junaj gelaboristoj, tiel longe ili certe laboras por forigi ilin, ĉu regantoj ĝin permesas aŭ ne. Nek kondamnante nin, oni ne povos kondamni tutan socialistan ideon, por tio Finnlando estas tro malgranda kaj ankaŭ Turku. Ne povis pli potencaj fortoj vesti ideojn de libereco en devigĉemizojn nek kaĥenigi punejojn, kvankam ili penis tra jarcentoj per samaj kaj pli sangaj rimedoj ol libera Finnlando dum tuta sia ekzistado.

Se oni kondamnas miajn amikajn k-dojn en tiu ĉi proceso, kiel esperas S-ro akuzisto kaj kun li faŝismaj rondoj de la lando, ni iras kun levigitaj kapoj malliberejon, sciante, ke ĝis ni ne etendiĝos leĝoj de Finnlando kaj ke konstitucio ne estas por ni: kaj sciante, ke ni plenumis nian devon kiel membroj de subpremata kaj persekutata laborista klaso de Finnlando, kaj certigitaj pri justeco de nia afero.

Ni ne estas unuaj kaj ne lastaj, kiuj suferis subpremon kaj persekuton pro socialismaj ideoj kaj laborista movado. Centoj, miloj jam antaŭ mi iris malliberejojn kaj donis sian vivon pro afero de laboristoj. Sed nian ideon oni ne frakasis kaj ĉiam troviĝis novaj k-doj, kiuj daŭrigis laboron de falintoj kaj portis laboristan movadon antaŭen. Kredante je tio, ke ankaŭ nian laboron estos miloj da junaj gelaboristoj daŭrigonta ni riskas krii kun permeso de Estimata Apelacia juĝejo.

Vivu socialista junularmovado! Vivu socialista junularasocio!

Vojaĝemulo.

MAJO

Ruse de P. Orješin

La sang-ruĝaj flagoj leviĝu,
Ni paŝas en arda konsci'.
Admone vokante ariĝu,
Venkintoj ja estos ni!
Kaj kvazaŭ ondegoj en maro
Alfluas l' amasoj kun gaj' —
Kun nia gelaboristaro —
Sur straton, unuan de maj'!
Sur straton! Antaŭen trumpetoj,
Tamburoj ekbruu tra sfer'!
Sklav-ĉenojn ni rompu, proletoj, —
Al celo ekpaŝas LIBER'!

Elgermanigis Sao.

Amikeco inter francaj kaj germanaj militistoj en la okupita Rejnlando

Dum la Ruhr-okupado la franca kaj germana kom. junularoj propagandis kontraŭ milito inter la soldatoj en la okupita teritorio. En heroa maniero ili disdonis flugfoliojn en franca, maroka kaj germana lingvoj. Inter multaj aliaj lokoj oni propagandis ankaŭ tiamaniere en urbo Bad Kreuznach (Rejnl.). Tie okazis ankaŭ, ke du germanaj policistoj dumnokte renkontis la germanan junkomuniston Scherer portante pakaĵon. La policistoj devigis Scherer malfermi la pakaĵon. Vidinte, ke ĝi enhavis propagandan materialon kontraŭ milito ili arestis Scherer kun sia akompaninto kaj denuncis ĉi-ambaŭ ĉe la franca loka armeadministracio. La francoj kondamnis Scherer je 3 jaroj kaj sian akompaninton (ankaŭ juna laboristo el Bad Kreuznach) je 1 jaro da malliberejo. Nun post preskaŭ unujara restado en la franca militmalliberejo en Mainz fariĝis Scherer tiel mortmalsana, ke oni lin devis transporti en la urban malsanulejon de Mainz. La kom. frakcio de la prusa parlamento demandis nun la ministron por internaj aferoj, ĉu tiu fakto estu konata al li kaj kion la registaro intencus fari kontraŭ la du policistoj, ĉar jam laŭ la konstitucio de Weimar tia ago estas malpermesata al germanaj oficistoj. La ministro respondis, ke la memstara ago de la du policistoj estis malĝusta kaj ke oni ankoraŭ esploras la aferon kaj post tiu esploro li donos klaran respondon al la kom. frakcio. Komence de nuna monato (aprilo) la IRH aranĝis publikan kunvenon en urbo Bad Kreuznach por la liberigo de la tre grave malsana Scherer, sed la francoj ne permesis la okazigon de la kunveno. La kunveno devis okazi je la 20. horo, sed je la 12. horo ricevis jam prezidanto de la loka grupo de kom. partio leteron de la urba administracio, ke la kunveno ne devus okazi pro la malpermeso de la francoj. La prezidanto de la loka kom. partio nun iris al la francoj kaj demandis la kialon de la malpermeso, kaj diris, ke la kunveno ne estu komunista, sed tute senpartia aranĝo de la senpartia IRH. Kaj tie aŭdis nun la kamarado, ke la francoj ne jam je la 12. horo malpermesis la kunvenon, sed nur je la 18. horo. Do, la tuto estis faro de la germanoj. Ĉe la lasta kunsido de la urba konsilantaro protestis la kom. frakcio energie kontraŭ tiu fiago kaj forlasis poste demonstracie la kunsidon. Tiu estas la vera vizaĝo de la "heredmalamikoj"; se temas kontraŭ laboristaro ili estas amikoj. Germanaj laboristoj vekiĝu!

Oŝo 1390.

Kelkaj vortoj pri la "ribelo" en Memellando

Ĉiu maljustaĵo kiel ajn profunde ĝi estu kaŝita, ĉiam leviĝos — iĝos ekkonebla. Mi volas klarigi iomete la postsekvojn de l' ribelo, de dum centjaroj "subpremataj" malfeliĉaj litovoj, loĝantaj en tiel nomata Malgrand-Litovio, aŭ Memellando, – parto de Orient-Prusio, por montri al SAT-anaro ekzemplon de plena sensignifo de naciismo en praktiko, se estas eble tiel esprimi.

Ĉi-ribelo okazis komenco de jaro 1923. Laŭ sciigoj de litova burĝa gazetaĉaro ekribelis litovoj, premegataj de germanoj kaj bele kriaĉis al helpo por alceli finvenkon kaj liberiĝon. Kiu estis tiu ekribelinta popolo baldaŭ ekvidis la litovoj — loĝantaj en Memellando, kiuj neniam montris la emon por ribelo. Por ĉi "ribelo" litova registaro jam estis sin preparinta, kaj en difinita tago taĉmentoj de regulara armeo: oficira kaj suboficira lernejoj, trupoj da infanteriistoj, kaj taĉmentoj de pafistoj[1]), ĉiuj civile vestitaj per vestaĵoj amase por tiu celo aĉetitaj en Francio, kaj armiligitaj ĝis la dentoj mem, atendis ordonon por "ekribeli". Post transiro de landlimo sekvis partioj de maŝinpafistoj kaj artilerio. Tuj, post ekapero de unuaj trupoj en memellanda teritorio, germana telegr. agentejo "Volf" malkovris la veron, sed litova registaro por "kaŝi la fakton" aŭ por "mortigi bojantan hundon", laŭ ordono de ministrara prezidanto plej severe "malpermesis" al ĉiu persono transiri la limon en Memellandon. Kaj pro manko de germana kaj franca armeoj, escepte de malgranda franca garnizono en Memel, — neniu kontraŭstaris, kaj eĉ la garnizono post mallongedaŭra interpafado kapitulaciis. "Ribelo" efektiviĝis. Gazetaro des pli arde kaj forte ekkriaĉis pri falintaj "katenoj de suferantaj samnacianoj", malgraŭ samnacianoj eĉ neniun vorton elparolis (Ni ekkomprenu la reprezentantojn de memellanda litovanaro, kiu silentis mirigita, sed ne senditan agitanton de litova registaro). Ŝajnus, ke litovoj estas la plej brava kaj kuraĝa nacio, kiu nenion riskante kraĉas je la prestiĝo de Entente, minacoj de Polio ktp.

Novaj liberigantoj komencis, apenaŭ enirinte, rekonstruadi la pereigan ordon de germanoj restintan kaj netaŭgan por alvenintoj, ne ankoraŭ alkutimiĝintaj al ĉiama progreso de kulturo. Per kiaj rimedoj kaj kiamaniere prosperis la "rekonstruado" mi ne diru pro la vasteco de la temo. Sed mi ektuŝu nur tiun "oleon", kiu nun ekaperis sur la supraĵo de l' "sankta laboro".

"Liberigita" lando estis agnoskita kiel aŭtonomia parto de Litovio. Okazis balotado por enlanda sejmelis (parlamenteto) kaj . . . ho, miraklo! Kvankam plimulto da loĝantaro estas litova, kaj germanoj superas nur en la urbo Memel kaj aliaj urbetoj, sed por litovaj nomaroj falis en urnon nur kelkaj voĉoj, kaj estis elektitaj 27 germanoj kaj . . . 2 litovoj. Ne pripensu, leganto, ke Memellando estas loĝata nur de germanoj! Ne! Ne ĉi tie la hundo estas kaŝita. Sed en tio estas kaŭzo, ke lokaj litovoj neniam ekdeziros havi kiel regantojn de la lando la vilaĝpedelojn aŭ pastraĉojn, kiuj jam nun alvenigis Litovion al kompatinda stato, kaj... ili preferis "subpremegantojn" — germanojn plu, ol siajn samnacianojn. Eĉ ĉi tiuj du estis perforte ensidigitaj sur la seĝojn de parlamento, per malkaŝa ordono al oficistaro kaj fervojistaro elektadi nur ĉi Duoblon. Ĉu ne fariĝas klare kiel forte "sopiris" kaj "ribelis" la litova loĝantaro de Memellando kontraŭ germanoj, se tiel malŝatas siajn liberigantojn, preferante siajn "subpremantojn" — germanojn. Nenion sukcesis varbado kaj agitado. Loĝantaro de Memellando, de post divido de pola-litova regno, atinginte la altan gradon de kulturo, neniam ekdeziros pro la belaj frazoj de naciista ŝovinismo transiri ree al la ĉina dormado. Ĉu tio ne estas bona pruvilo de sensignifo de naciismo, dum klara menso superas fanatikismon. *Vargo Raŭda*

[1]) Nacia organizaĵo de junularo, por landdefendo, subtenata kaj armiligata de registaro. Litove "Ŝaŭliu Sajunga".

Balkana konferenco en Sofio

Je la 9. aprilo en Sofio okazis balkana konferenco de ĉiuj sindikatoj en Balkano. La konferenco estas preparita de la liberaj sindikatoj en Bulgario. Al konferenco ankaŭ venis delegitoj de najbaraj landoj. Ankaŭ ĉeestas reprezentantoj de Amsterdama Internacio: nome la sekretario s-ro Edo Fimmen, s-ro ankaŭ delegitoj de Serbio, Rumanio kaj Greklando. La konferenco estas vigle preparita preskaŭ de ĉiuj bulgaraj laboristoj. La nuna balkana konferenco celas, ke ĉiuj bulgaraj laboristoj organiziĝu en profesiaj organizaĵoj, kiuj estas for de ĉiuj politikaj partioj, sed agas kaj ekzistas aŭtonomie. Jam scias bone la tutmonda laboristaro, ke en Bulgario ekzistas sendependaj sindikatoj, kiuj jam funkcias kaj laboras por la bono, ne nur por laboristoj, kiuj estas organizitaj en sendependaj sindikatoj, sed ankaŭ oni laboras preskaŭ por ĉiuj laboristoj, kiuj ne estas organizitaj. Eĉ oni jam traktis la demandon pri unuecfronta kaj komuna agado de laboristoj preskaŭ en tuta Bulgario, ke oni fondu unuan sendependan laborist-organizaĵon de ĉiuj bulgaraj laboristoj kaj agu por la bono de tuta bulgara laboristaro. La sendependaj sindikatoj ankaŭ sendis siajn dezirojn, ke ankaŭ ili partoprenu en balkana sindikata konferenco, sed la ĉefuloj de konferenco forĵetis la proponon, kaj oni respondis, ke sendependaj sindikatoj ne povas partopreni en balkana konferenco, ĉar oni ne simpatias al Amsterdama Internacio. Sed malgraŭ, ke ili ne povas partopreni, oni laboris por la bona organizo al Konferenco, kiu okazis.

Je la 7. aprilo la sofia laboristaro havis okazon, renkonti fremdlandajn laboristgvidantojn, kiuj laboras por la bono de la tutmonda laboristaro, kiel oni jam laboras pri unuecfronto de tutmonda laboristaro. Posttagmeze antaŭ la stacidomo amasoj da homoj, kiuj senpacience atendas la alvenon de vagonaro, kiu kunportas la karajn gastojn por sofia laboristaro; en la stacidomo estis la liberaj sindikatoj kun siaj standardoj kaj devizoj. Kaj ekster la stacidomo estis la sendependaj sindikatoj kun siaj standardoj kaj devizoj.

Jam estas 1. horo posttagmeze kaj ĉiuj ĉeestantoj ne povas trankviligi siajn korojn, kiuj batas tiel forte, ke oni ĉe ne povas esprimi la ĝojon, kiun nur ne povas senti tiu solidareco inter tutmonda laboristaro. Nur oni ne povas ĝoji kaj rigardi kun simpatio la fremdulojn. Ĉiuj parolis, ĝojis, ke en tiu momento, kiam la tuta bulgara laboristaro suferas, mizeras kaj iliaj infanoj mortas pro malsato, ĉar oni longtempe estas sen laboro. La vizaĝoj de ĉiuj laboristoj estas kun ĝoja mieno, ke ni povas esprimi la solidarecon inter diverstendencaj laboristoj, ke oni jam konsentis komune agi kontraŭ kapitalismo.

La vagonaro jam alvenis, la fremdlandaj delegitoj eliris kaj estis laŭte aplaŭdataj de ĉiuj laboristoj, estas salutataj de liberaj sindikatoj ankaŭ de sendependaj sindikatoj. Sed la komitato de organizkomitato ne permesis traduki la paroladon de prezidanto de sendependaj sindikatoj en germana lingvo. Elirinte de stacidomo la delegitoj akompanataj de laboristoj kaj prezidantoj, iris preter la sendependaj sindikatoj la fama laborist-gvidanto Edo Fimmen. La laboristoj ekdeziris esprimi sian solidarecon, oni intencis levi mane la faman gvidanton por unuecfronto s-ro Edo Fimmen. Sed la delegitoj, kiuj alvenis en Sofio estis ĉirkaŭitaj de bulgaraj studentoj en la rondo, ĉiuj studentoj estis adeptoj de burĝaj socialistoj kaj oni ne permesas al laboristoj manlevi la laborist-gvidanton. Sed la laboristoj disŝiris sian rondon kaj oni manlevis k-don Edo Fimmen; sed tuj okazis incidento, kiun neniu antaŭvidis. La studentoj koleriĝis, ĉar la laboristoj arogis manlevi la gvidanton de Amsterdama Internacio. Oni komencas bati per pugnoj la laboristojn kaj tiel okazis ne dezirita skandalo.

Jam la homamasoj ekmoviĝis al urbo kaj la laboristoj, kiuj apartenis al liberaj sindikatoj, ekmoviĝis post sia manifestacio, kiu tiom ekformiĝis. La liberaj sindikatoj marŝis dekstre de la strato kaj portis afiŝojn kun devizoj. Maldekstre de la strato ankaŭ ekmoviĝis laboristoj, kiuj estas organizitaj de sendependaj sindikatoj. Oni ekmarŝis portante afiŝojn kun la surskribo: "Sendependaj laboristaj organizaĵoj." "Vivu la nova solidareco kaj internacia laborista unuiĝo" en bulgara kaj germana lingvoj. Marŝante, kelkaj studentoj eliris el siaj vicoj kaj alkuris disŝiri la afiŝojn, kiujn portis la sendependaj sindikatoj; ankaŭ okazis incidento, kiu bone montris solidarecon inter ambaŭ flankoj. Malbone sonis la "Jokho" en la oreloj al fremdaj delegitoj. Postmallonga manovro ambaŭ flankoj disiĝis, la liberaj sindikatoj paŝis al sia klubo, kaj la sendependaj sindikatoj paŝis al sia klubo. Tiel okazis la renkontado al niaj karaj gastoj! *Z.*

LABORISTA RADIO-INTERNACIO
Suplementa paĝo de Sennaciulo — Aperas dufoje monate

Tutsovetia Kongreso de la Societo de Radioamikoj akceptis Esperanton

De la 1. ĝis 6. marto okazis en Moskvo la 1. Tutsovetia Kongreso de Radioamikoj. Ĝin partoprenis 322 delegitoj el la tuta Sovetio.

En la tagordo de la kongreso estis problemo pri Esperanto. La raporton koncernan faris nia k-do Kazakeviĉ. Post la raporto elpaŝis iu idista k-do, kiu proponis, ke la kongreso akceptu neniun decidon pri la lingvo internacia, sed Radioamatoroj dum la tuta jaro diskutu, kiu lingvo estas pli bona, ĉu Esperanto, ĉu Ido.

Multaj delegitoj post tio elpaŝis por defendi Esperanton, inter ili ankaŭ Vic-Popolkomisaro de Poŝtoj kaj Telegrafoj de USSR k-do Luboviĉ, kiu rakontis, ke li kaj gvidantoj de la Societo de Radioamikoj jam konvinkiĝis pri la praktika valoro de Esperanto, dum Ido neniel sin montris kaj oni ne aŭdas ion pri ĝia disvastiĝo.

Sekretario de la Societo de Radioamikoj k-do Saltikov en la diskutoj diris, ke Prezidantaro de la Societo eĉ rifuzis doni kunraporton pri Ido kaj tion ĝi faris laŭ konsolo de Centra Komitato de Sovetia Komunista Partio, kiu vidas faktan laboron de sovetiaj esperantistoj kaj konstatis praktikan utiligadon de Esperanto, dum pri Ido CK de la partio ne povas diri ion similan.

Rezulte la kongreso per sia plejmulto kontraŭ nur 3 voĉoj akceptis Esperanton, kiel oficialan lingvon de sovetiaj Radioamatoroj.

Al idista k-do ne helpis eĉ tio, ke li senpage estis disdonanta lernolibreto de Ido (eld. de j. 1918). Bedaŭre tion ne povis fari esperantistaj k-doj, ĉar alportitaj kelkdek lernolibroj estis dum 10 minutoj sen resto aĉetitaj de la delegitoj. Pli multe oni ne povis alporti, ĉar eldonata en novembro de jaro 1925 en 10000 ekz. lernolibro de Esperanto dum tiuj ĉi 3 monatoj estas plene disvendita.

Decido de la kongreso pruvas la proletan spiriton kaj klasosenton de la delegitoj ili ne lasis sin trompi per idista fanfaronado, ili bone komprenis, ke sovetia Radioamatora movado ne povas iri la saman vojon kun Ido, kies komunistaj adeptoj, kiel k-do Milter, elpaŝas en burĝa idista "Mondo" kun alvoko al burĝaj idistoj per ĉiuj fortoj batali kontraŭ Esperanto; kies adeptoj, kiel la sama k-do Milter, kune kun primo Khovanski kaj diversaj policistoj mon-subtenas burĝan "Mondo" (vidu ĝian februaran n-on), kaj kiuj anstataŭ praktike utiligi internacian lingvon, vokas al filologiaj diskutoj.

Kiel proletoj, ni tamen bedaŭru, ke idistaj k-doj elspezis ankaŭ ĉifoje tiom multajn fortojn kaj penojn por ankoraŭfoje pompe bankrotiĝi.

G. Dem.

Radio Kroniko en USSR

Unua Radio transsendo (disaŭdigo) el Berlino kaj Londono en Moskvon

22. marto de kuranta jaro Radiostacio de MGSPS (Moskva Gubernia Sindikato de Profesiaj Unuiĝoj) faris unuan eksperimenton de translacio de eksterlandaj Radiostacioj. En la suprenomita dato en 12½ ĝis 2. horo nokte estis akceptitaj el germana Radio-stacio Kenigvusterhaŭzen kaj el angla Radio-stacio Deventri la koncerto. La akcepton oni faris apud la urbo (Moskvo) kaj poste akceptitaĵon oni per la kablo estis transdonata al translacia nodo-centro de MGSPS, de kie la transsendo okazis, kiel ordinare, per la ondlongo 450 met. (la Radio-stacio de MGSPS havas ondlongon 450 metrojn).

La plej juna (4 j. 10 m.-aĝa) Radio-amatorino en Kiev Radinka (Gojulino). "Ŝi aŭskultas!"

La translacion oni finis en 2. horo post noktmezo, sukcese kaptinte la sonoradon de la horloĝo de Westminstera abatejo en Londono.

De nun Radio-stacio de MGSPS organizis regulan transsendon de eksterlandaj Radiostacioj: lunde, merkrede kaj vendrede de la 12½ ĝis 2. horo post noktmezo laŭ moskva tempo.

Niaj moskvaj Radio-amatoroj nun havas eblecon akcepti per simplaj detektoraj Radioakceptiloj Radio-koncertojn el Germanio, Anglio kaj aliaj landoj. Malgraŭ treege malfavoraj atmosferaj kondiĉoj, ĉiuj aŭskultantoj eldiris la opinion, ke la transsendo ilin plene kontentigas, ĉar aŭdebleco tute ne diferenciĝis de ordinaraj moskvaj disaŭdiĝoj.

Praktike solvinta la transsendon per Radio-stacio de MGSPS oni devas konsideri k-don A. V. Vinogradov, kiu senlace klopodas por liveri al moskvaj aŭskultantoj per Radio la plej novajn eksperimentojn.

Atentu eksterlandaj Radioamatoroj!

Dimanĉaj disaŭdigoj el Radio-studejo de MGSPS, kiuj okazis antaŭe en la naŭa horo kaj dudek minutojn matene laŭ Mez-Eŭropa tempo, de nun ĉiam okazos en la deka horo kaj dudek kvin minutoj matene per la sama Radio-stacio je la nomo de Komintern (ondlongo 1450 metr.). Ili estos nomataj "Esperanto Radio-Amatoro", kiu informos pri diversaj Radionovaĵoj el laborista Radio-movado en USSR. Do *ni* ankoraŭ-foje *petas* ĉiujn aŭskultantojn nepre *informi nin* pri aŭdebleco kaj peni represi tiun ĉi informon en naciajn Radio-gazetojn kaj ĵurnalojn. La disaŭdigon, kiel kutime faros k-do Viktor Ĵavoronkov (nia SAT-ano n-ro 4174), *laŭ adreso: Moskvo (SSSR) Bolŝaja Dmitrovka "Dom Sojuzov" Radio-stacio de MGSPS al Ĉef-inĝeniero A. Vinogradov.*

Esperanto estas elsendata de jenaj stacioj:

(ĉiuj horoj — posttagmezo)

Lunde

Madrid (Union Radio) 430 m, horo 9.30
Moskva (Radio Popov) 1010 m, horo 6.00
Rom (URI) 425 m, horo 9.00
Stuttgart 443 m
Kopenhagen 340 m, horo 9.25 ĝis 9.30 kaj 11.30 ĝis 11.45
Wien (Ravag) 530 m, horo 7.10

Marde

Lyon 280 m, horo 10.00
Genf (Geneve Radio) 1100 m, horo 8.00

Merkrede

Barcelona 325 m, horo 9.00
Braunschweig 255 m, horo 6.45
Breslaŭ 418 m
Madrid 392 m, horo 7.30

Ĵaŭde

München 485 m, horo 10.20
Nürnberg 340 m, horo 10.20
Wien (Ravag) 530 m, horo 7.10
Paris (PTT) 458 m, horo 8.30
Paris (CFR) 1750 m, horo 8.15

Vendrede

Cassel 288 m, horo 7.15
Braunschweig 255 m, horo 11.30
Frankfurt a. M. 470 m, horo 7.15
Moskva 1010 m, horo 6.00
Toulouse 260 m, horo 8.40

Sabate

Berlin (Voxhaus) 505 m, horo 7.30
Dortmund 275 m, horo 1.15
Münster 410 m, horo 1.15
Elberfeld 267 m, horo 1.15

Dimanĉe

Bremen 279 m, horo 3.15
Hamburg 395 m, horo 3.15
Hanover 296 m, horo 3.15
Paris (CFR) 1750 m, horo 8.15
Königswusterhausen (1300 m), horo 12.10
"Komintern" (Moskva) 1450 m, 9.25 ĝis 9.30

Ĉiutage

Leipzig 425 m, horo 11.45 matene, veterraporto.

Henry Schjerve (6462)

KORESPONDEJO

3637 — Kiel vi vidis en n-ro 29 ni konsentis vian planon kaj atendas daŭrigon sur tiu bazo. Vi ricevos krome skriban resp.

5221 — Ricevis vian pk. kaj ne scias, kion vi opinias per V. S.

Al kelkaj — La gek-doj sendintaj manuskripton, bonvolu paciencigi. Ni uzos laŭeble ĉion ricevitan, se ne tuj, tiam en okazo de bezono. Pri netaŭga manuskripto ni informas la sendinton per korespondejo jam en proksima n-ro post la ricevo. Aliaj sendintoj, dezirantaj tujan informon pri taŭgeco de sia laboro notu tion sur la sendaĵo, krome bonvole aldonu afrankon. *Red.*

1781 — Ni atendas konstantan alsendon de viaj novaĵoj kaj prenos ilin volonte.

G. W.-Blumaŭ — Mi komprenis la sencon de via letero, kiun transdonis la Red. Sed ŝajnas, ke vi mem ne komprenis la veran sencon de la de vi aludita kritiketo. Ni ja ĝojas, tial ke en *via* lando (kiom da ĝi vi posedas?) prosperos la esp. movado, sed ĝi same bone prosperos, se vi kontentiĝus per la legado de "DAE" kaj de la SAT-organoj. Eble interesos vin ekscii, ke mi ne estas germanlingvano. *E. L.*

Esperanto superas nacian lingvon

Antaŭ ne longe ni raportis pri oficiala eldono de poŝtkarto kun esp.-lingva teksto: "Poŝta karto" apud la rusa kaj francalingvaj tekstoj en USSR.

Nun la agentejo "Svjazj" (Ligilo) de NKPkT (Popola komisarejo de Poŝtoj kaj Telegrafoj) eldonas la poŝtkarton tute forĵetinte la francan tekston.

Jen, kamaradoj, nova venko de Esperanto, kiun atingis niaj agitemaj k-doj espistaj en Sovet-Unio. En aliaj landoj oni imitu la ekzemplon.

KRONIKO

Belgio

Liège kaj Charleroi. Du SAT-anoj klopodis por starigi grupon esp. lab. inter la lernantoj de kurso per koresp. de belga sekcio de F. E. O. Nun grupetoj ekzistas. La k-doj iniciatintaj zorgos, por ke ili fariĝu fortaj esp.-centroj. — K-doj Haine kaj van Aelst veturis al Fontaine-l' Eveque (apud Charleroi) por fari konferencon pri Esp. kaj priparoli kreadon de Esp. lab. grupo. La konferenco bone sukcesis antaŭ ĉirkaŭ 200 pers.; lernolibroj venditaj; firma volo pri starigo de grupo inter la lernantoj per korespondado montriĝas. Espereble kelkaj SAT-anoj por proksima jaro. *SAT-ano 155*

Ĉekoslovakio

Gablonz a. N. La 30. marto okazis nia jara ĉef-kunveno de nia juna asocio. La grupo mem havas 45 membrojn kaj aranĝis 3 kursojn por lernantoj en ĉi-tiu distrikto. Entute ni povas esti kontentaj kun la sukceso por la unua jaro de nia laboro por la laboristaj esperanto-movado. Ni dufoje oficiale partoprenis aranĝajojn de aliaj lab.-organizajoj kaj krome aranĝis ekspozicion bone vizititan kaj amuzvesperon, al kiu ĉiuj vizitintoj volonte rememoras kaj deziras plej eble baldaŭ similan aranĝaĵon de nia grupo. Kvankam ni dum la lasta tempo ne multnombre kunvenis, tio pliboniĝos dum la nun venonta pli favora vetero. Kelkaj de niaj membroj loĝas sufiĉe malproksime kaj tial ne povis veni dum la vintro. Krome nia grupo nun ankaŭ denove aranĝos dimanĉmigradojn, per kiuj ĝi ankaŭ kolektos ĉiujn lab.-esperantistojn el la pli malproksimaj lokoj, kiuj dum la mallongaj vesperoj ne estas atingeblaj. El la raporto de nia estro k-do Bauer ni eksciis, ke ankaŭ en Rumburg, Zwickau, Neustadt a. T. lab.-esperanto-rondetoj estiis fonditaj. Tio tre ĝojigis kaj entuziasmigis nin. Ni esperu, ke la venonta laborjaro estu tiel vigla kiel la pasinta kaj ĉiuj gekamaradoj propagandu kiel ĝis nun. *SAT-anino 4666*

Sovet-Unio

Ivanovo-Voznesensk. Dum la kunveno de Gub. Fako SEU oni prilaboris la-mian programopartoprenon en festenado. 22. ĝis 23. majo malfermiĝos Gubernia Konferenco Esperantista — dezirinde ricevi almenaŭ salutojn el ĉiuj landoj, precipe de geteksistoj. *Esperkor.*

Kievo. La 27. marto ekfunkciis nova grupo ĉe kievaj ŝtataj Esp-o-kursoj. Ĝin gvidas k-do Kagarlicki (3635). — La 28. marto okazis inaŭguro de esp-a anguleto en 80. lernejo. Invitite ĉeestis reprezentantoj de ses aliaj lernejoj, de lokaj Esp-o-organizaĵoj kaj konata Esp-isto-verkisto V. N. Devjatnin. Post salutparoladoj prezidanto de l' lerneja grupo k-do Kladimirski raportis pri dumonata agado de l' grupo, kiu nun ampleksas 60 personojn. La ĉeestintoj aprobis reorganizon de l' grupo sub la nomo "1. kieva taĉmento de lernantoj-esp-istoj". La 31. marto kieva SEU-fako konfirmis skemon pri organizo de l' taĉmento, kiu konstituiĝas kiel la jun-pioniraj (skoltaj) kaj havas la taskon ne nur studi la lingvon, sed ankaŭ propagandi kaj apliki gin inter geknabaro de kievaj lernejoj. — La 1. apr. en 6. lernejo okazis organiza kunveno de Esp-o-grupo. *728*

Leningrad. **Esp-o inter blinduloj.** 28. marto okazis ĝenerala kunveno de l' societo "Amikaro" de leningradaj esp-isto-blinduloj. La kunveno konstatis sukcesan laboron dum pasinta jaro. Estas eldonita brajle (preso por blinduloj) nova lernolibro de Esp-o: "Fundamento de Esp-o" de Iv. Lidin, kiu trovis tian varman renkonton inter vidantoj (10000 dum tri monatoj). Estas preskaŭ finkompostataj ruse-esp-a kaj esp-e-rusa vortaroj. Estas fondita biblioteko de esp. literaturo, brajle presita. En leningrada blindulinstituto kaj en muzika teknikumo por blinduloj ekzistas esp. rondetoj. Baldaŭ ekfunkcios tria rondeto. Inter la blinduloj estas kelkaj SAT-anoj, kiuj tre interesiĝas pri fondo de blindulsekcio de SAT.

Ĝoje societo "Amikaro" akceptis la proponon de tutruslanda societo de blinduloj (VOS), aniĝi kiel sekcio. Tiu kunfandiĝo multe antaŭenpuŝos nian movadon. La eldona agado de Esp-o sekcio ĉe VOS estos financigata de VOS., kio nepre garantias la kontentigon de la malsato je esp. kaj priesp. literaturo por blinduloj kaj ebligas larĝan propagandon de int. lingvo meze en forta organizaĵo, en ĝiaj multnombraj filioj, per ĝia presorgano ktp. — **En plano de laboro la nova sekcio notis: eldonadon de facila revolucia esp. literaturo por komencantoj en unua vico brajla eldono de "Petro"** — kunlaboradon aktivan en fondo de blindulsekcio ĉe SAT, organizadon de korespondoficejo pri demandoj de blindula vivo, por jurnalo "Jiznj Slepiĥ" (vivo de blinduloj), kaj organizon de blindula fakkunsido dum VI. SAT

Triope . . .

— K-do Ribel', vi posedas laŭvican rajton paroli.

— Ŝajnas al mi, ke mi ne estu tro longa, situacio ja estas tute klara, miaj talentaj antaŭuloj ĉiuflanke pritraktis ĝin. Antaŭ ni staras dilemo, — ĉu ni festenu Majon laŭ kutima programo, ĉu ni eksterme ŝanĝu ĝin. La plejmulto aprobis la unuan, nome malnovan programon de la paca demonstrado, mi permesas al mi pledi por la dua, nome perfortan defendon de niaj rajtoj. K-doj, sufiĉas jam tintantaj vortoj pri t. n. demonstrado de solidareco kaj unuecfronteco! Jam dum dek jaroj ni aklamis ĉi-principojn, ni demonstradis, babiladis alkroĉiginte proletsignifan rubandeton sur nia brusto apud nia koro, ni akiris bagatelajn favorojn kaj ni pacienciĝis pro malkaraj donacetoj en nia hontinda malkonscienco! Ĝi estis vere ekonomia striko, sed ne politika postulo, ĝi estis krio pri la konsento, kora peto por pano, sed ne potenca alvoko al la justa juĝo! Nun jam sufiĉas, ni ne plu almospetu! Esenca graveco de la pasintaj festenoj nur estis tia, ke ili montris al ni nian forton, nian batalkapablecon! La momento estas ĝustatempa, ni streĉu la fortojn por la lasta lukto pro la vero kaj kondiĉe nia unueco, nia kredemeco je la afero — ni dispremas eksplautistan regnon same facile kiel ŝelon de eltrinkita ovo! . . . Do ne prokrastu plu! Al la lukto k-doj! . . . Al la lasta lukto je nomo de l' libero! . . .

Silentema ejo ekmuĝis. Dekoj da manoj, kies posedantoj deziris paroli, leviĝis supren. Ekaŭdiĝis la voĉoj: "Al mi k-do Proleto, al mi permesu, al mi! . . ."

— Vi nun parolu k-do Tradici'!

— K-doj, sen la superfluaj vortoj, mi admonas vin: — ne kredu artifikajn allogojn, kiuj tiel malavare disŝutas Ribel'! Al via sana senco mi turniĝas, por disrompi vere fantaziajn proponojn de la sensenceco! Ekmovigi la masojn! Ektirigi ilin senespere en duban entreprenon! Devojigi la veran progreson! Enfaligi barbarecon, pro la freneza manio de la sangellasigo! Ho, ve al tiu, kiu kredas frenezulon, kiu atencas detrui civilizacion pro la bruteca pasio! . . . Ho, k-doj, ni domaĝu la homojn! Ĉu ne jam sufiĉas sangofluaj hominterpuŝiĝoj, ĉu ne jam tuta historio de la asocio estas kolorigita per la sango de la homoj? . . . Jen, ni turniĝu al la historio, trafoliumu ĝin. Kion vi trovas? De Spartak-ribelo ĝis la plej novaj provoj de la kapitalista renverso ili ĉiam kaŭzis nur senutilan elspezon de la fortoj. Ĉar fin-fine penado de l' liberiĝo ĉiam efikis servadon al la bando de la ruzuloj-burĝoj je iliaj ŝarkaj apetitoj! . . . K-doj, ni lasu preparadon de la tuthomara Majo al la progreso al la tempopaso! . . . Vi, nur rememoru malgajan sorton de la Pariza Komunumo, kies funebrajn tagojn mi ĵus honoris! — Ĝi falis, ĉar ĝi ne estis ĝustatempa! . . . K-doj, ni estu prudentuloj, ni prizorgu eblajn profitojn de la festeno, ni akordigu interklasajn rilatojn per la paca priĵuĝo, per la legala intertraktado! . . . Ni restigu malsaĝulojn predikante sensencaĵojn, sed ni neniam

kongreso en Leningrad. Kiel prezidanton de la esp. sekcio ĉe VOS la kunveno elektis k-don Martinenko, kiel sekretario estis re-elektita k-do Frank. — Ni uzas la okazon, inviti niajn k-dojn en la tuta mondo, viziti la VI. SAT-kongreson en Leningrad kaj rigardi, kiel soveta-lando zorgas pri materiala kaj kultura bonstato de blinduloj. *2144*

Adresŝanĝo: La nova adreso de Leningrada Gubernia Komitato de Sovetlanda Esperantista Unio kaj de ĝia agentejo (SAT-perado) estas: *Gubkom Esperantistov, Leningrad, Smolnij Prospekt, n-o 15, kv. 11.* Anstataŭ k-do Frank en ĝi laboras k-do Dunajev, depost 1. aprilo 1926. *H. Frank*

Rtiŝĉevo. Organizita kaj malfermita dum januaro esperanta rondeto ĉe laborist-fervojista klubo en nomo de Lenin kontentige nun daŭras progresi. La 30. 4. 26 estis organizita ĉe sama klubo oficiala "oficejo de internacia proletara korespondo". La oficejo komencis laborojn. Tre sukcese korespondas per ĝi junaj pioniraj taĉmentoj. La klubo mem pagigas korespondaĵon elirantan el la oficejo koresponda. La oficejon reprezentas oficiale k-doj de lokaj politik-, pionir-, virin- kaj aliaj organizaĵoj. Multaj k-doj en popola amazo interesiĝas pri Esperanto mem kaj petas klubestraron malfermi esp. grupon per studado. De la lingvo, tamen tio ne estas ebla, ĉar en Rtiŝĉevo forestas malnovaj kaj lertaj instruantoj-k-doj esp-istoj, krom k-do Ĉerniŝkov, kiu gvidas jam ekzistantan rondeton. *SAT-ano 2796*

Al ĉiuj laboremaj k-doj!

Trastudante la rubrikon "Kroniko" oni povas kredi, ke nia movado kreskas nur en Sovet-Unio kaj nur malmulte en aliaj landoj. Tre malofte oni legas pri alilandaj urboj. Pro tio la gek-doj bonvolu sendi koncizajn raportojn pri la movado en siaj lokoj al la Red. de "Senn." por la multe dezirata rubriko kroniko.

Korekto. En raporto "Klerigado al laboristoj" (Senn. 28, noto en parentezoj) enŝteliĝis iom da miskompreno rilate la studatajn fremdlingvojn. Vere estas, ke dum la lasta laborjaro la angla lingvo estis studata en 119 studrondoj, Esperanto en 34, germana en 29, franca en 3, rusa en 3 kaj Ido en 1.

Karl Johansson.

Noto de l' Redakcio. Estas dezirinde, ke la afero ĉiam en manuskripto estu ĝusta, por eviti tiajn malagrablajn korektojn.

Sennacieca Asocio Tutmonda

*Asocia Sidejo: 23 Rue Boyer, Paris-XXe*
Adm. Sekretariejo: Lerchner, Colmstrasse 1, Leipzig O 27 — poŝtĉeka n-ro 6835

Celo: *Utiligi praktike la internacian lingvon Esperanto, por la klasaj celoj de la laboristaro tutmonda (vidi la Statuton).*

OFICIALA INFORMILO

Eĥoj pri disputo inter SAT-anoj kaj la ĵurnalo "Heroldo de Esperanto" trafis nin de diversaj flankoj. Oni petegis, ke la EK diru sian opinion pri la afero. Unue ni opiniis, ke ne necesas perdi tempon pri tia bagatelaĵo. Sed, ĉar la disputo akriĝas en kelkaj SAT-rondoj, hodiaŭ necesas fari jenan deklaron:

La statuto de SAT ne devas esti surpapera senvivaĵo; ĉiu SAT-ano efektive havas la devon esti ĉiam "*preta servi tutplene la interesojn de la Asocio*" (artikolo II). Konsekvence estas tute klare, ke se iu ano preferas aboni, kunlabori, propagandi ktp. por aliaj esp. gazetoj, ol tiuj de SAT, li grave pekas kontraŭ nian statuton kaj pro tio meritas admonojn. Sincera kaj lojala SAT-ano devas ja dediĉi sian tutan energion por kreskigi, plitaŭgigi la asocian aparaton. Kiu agas aliel, tiu povas esti nur perfidulo aŭ burĝspiritulo erare eniĝinta niajn vicojn.

Jen tute malkaŝe kia estas nia opinio pri la disputo inter "Heroldo"-anoj kaj "Sennaciulo"-anoj. Ĉu tio signifas, ke ni deziras la malprosperon de la gazeto "Heroldo de Esperanto"? Certe ne. La fakto, ke ĝi devis ĉesi sian duonsemajnan aperadon neniel ĝojigis nin. Male. Tio nur pruvas, ke nia lingvo ne estas tiom disvastigita en *neŭtralaj* rondoj, kiom estas dezirinde. Ni ja estas konvinkitaj, ke la aplikado de esp-o iel estas revoluciiga faktoro eĉ en la manoj de nerevoluciuloj. Sed ĉu tio signifas, ke la esp. laboristo povas, neperfidante siajn klasajn interesojn, ial kunhelpi, ial subteni neŭtralan ĵurnalon? La simpla saĝo respondas: NE. La energio foruzata profite al tia ĵurnalo vole nevole malprofitigas la SAT-organojn.

Hodiaŭ kiel antaŭ kelkaj jaroj la agitvorto: "For la neŭtralismon" restas ĝusta kaj aplikenda. *La Ekzekutiva Komitato de SAT.*

KORESPONDADO

TARIFO

Unu enpreso: Simpla trilinia anonco kostas 0,50 mk. or., ĉiu plia linio la samon. Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago.

MALLONGIGOJ: L — letero. PK — poŝtkarto. PI — poŝtkartoj ilustritaj. PM — poŝtmarkoj. bfl. — poŝtmarko sur bildflanko. k. ĉ. l. — kun ĉiuj landoj. esp-ajo — esperantaĵo.

Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

Aŭstrio

— K-do *Paŭlo Flener*, studento (19 j.), Schönborngasse 10/1, *Wien VIII*, k. ĉ. l. precipe kun rusaj gek-doj, L, PK.

Germanio

— K-do *K. Vierheller*, Radilostr. 8, *Frankfurt a. M.—Rödelheim*, kun bredistoj de vojaĝantaj kolomboj ĉiul., ĉiam resp.

— K-do *Kurt Beyer*, Walluferstr. 66, *Mainz-Kostheim, Kolonie*, L, PK, PI, bfl. k. ĉ. l.

— K-do *Georg Weber*, Unterzahlbacher Str. 30, *Mainz*, L, PK, PI, bfl. k. ĉ. l.

— K-do *Paŭl Thomas*, Mühlstr. 8, *Freiburg i. Schl.*, L, PK, PI, k. ĉ. l., resp. certa.

— "*Sekcio-Oriento Leipzig*" dez. kolektive koresp. pri ĉ. temoj, k. ĉ. l. Adr.: K-do *Willy Krey*, Mariannenstr. 77, II, *Leipzig O 28.*

— K-do *Bruno Rönnebeck*, Kolonie-str. 129, *Berlin N 20*, pri ĉ. temoj k. ĉ. l.

— K-do *Fritz Mossig*, Canzlerstr. 28, *Burkhardtsdorf i. Erzgeb.*, interŝ. L, PI, PM, k. ĵurnalojn. Nepre resp.

---

alprenu respondecon je iliaj fi-agoj! . . .

— Nun, al mi permesu k-do Proleto, promesu al mi! . . .

— Bonvolu paroli k-do Legalec'! —

— Je nomoj de k-doj Moderec' kaj Adaptec' mi subtenas opinion de k-do Tradici'. — Neniajn armitajn ribelojn, nenian troekscitiĝon, ni kredas, ke sinjorojkapitalistoj konsiderante nian situacion kaj konsentante ĝin helpos al ni laŭeble, sen la perfortaj postuloj! . . . Nome la histo . . .

— Kiu ankoraŭ volus paroli? — Ĉu vi k-do Konscienc'? —

— Jes.

— Bonvolu.

— Mi male — aprobas la konsiderojn de k-do Ribel', kvankam mi ne ĉiujn detalojn konsentas. La lukto vere estas ĝustatempa, necesas nur bone prilabori ĝian planon. Ni posedas sufiĉe da forto por renversi malamikon, tamen ni devas studi metodojn de ĝia plej fruktodona eluzado. Ni ne estu optimistoj troaj, ni ne parolu, ke jam morgaŭ ni ekbatalos kaj ni venkos, sed tamen ni ne parolaĉu pri laŭprogresa alproksimiĝo al finhomo. K-doj traŝutadis historion kaj jen sur ĉigrundo ili diras, ke ne ebla estas la sukceso ĝis la progreso mem ne alprosimigos la homaron al la libero! Karuloj naivaj, — ĉu vi opinias, ke la homaro, ĉi-tolerema brutaro, ankoraŭ dum centjaroj devas atingi la paradizon surteran kaj ĉu vi pensas ke t. n. sensanga progreso postulas pli mallongan vojon? — Naiveco nepardoninda! Ĉu vi konsideras progreson kvazaŭ iun novan mesion, kies alveno savos la mondon? Ne, mesio — ĉi — ni; progreso — ankaŭ ni; liberakiro — nia tasko; ĝia plenumo — nia laboro! Do ni nur pripensu metodojn! . . . Sed ni ne ripetu erarojn de la pasinto. Ĝia sperto vekigu nian sigardemecon. Vi parolis pri Pariza Komunumo, — ĝi falis, sed kial do; — Ĝi ne estis ĝustatempa — vi diris, — maltrafe k-doj — ĝi falis nur pro tio, ke ĝi ekvolis imiti pasinton, nome — neforgeseblajn revoluciojn de jaroj 1789 ĝis 1793 kaj 1840. Marato kaj Robesp'jero inspiris gvidantojn de l' komunumo, sed ili ne estis taŭgaj por la libera kuniĝo, liberulojn. Ili mortis kune kun morto de la granda revolucio kaj la historio ne konfesas 80 jarajn aŭtoritatojn en la politiko! Necesaj estis novaj formoj de la socikonstruaĵo, sed ili mankis! Jen la kaŭzo! Kaj ni nur parolas: por nia liberiĝo klopodu ni mem! Al la diablo tradicion kaj t. n. progresrimedojn! Vivu memagemeco de la masoj! . , .

— "Permesu, permesu al mi" . . . — kune raŭkvoĉe ekkriis kelkiuj.

Proleto diris — "Mi deklaras kunvenon fermitan", mi petas sinjorojn disiri, bonvole restu nur k-doj Ribel' kaj konscienc' por la amika interparolo . . ."

Ĉiuj disiris.

La restintoj kuniĝis en la malgranda familia rondeto ĉirkaŭ la prezidanta tablo kaj en la konsento ellaboras? projekton de la tutmonda festeno de l' libero, morgaŭan tagon de l' homaro . . .

. . . Proleto, Ribel' kaj Konscienc' triope . . . Triope en la konsento . . . *Dmal.*

— K-do *A. v. d. Heid,* presisto, Junggesellenstr. 9, *Dortmund,* dez. PI por ekspozicio el ĉ. l. Al ĉiu mi resp. per efika propagandilo.

— K-do *Gerhard Raŭpach,* Oberreh, 49, *Burkhardtsdorf i. Erzgeb.,* interŝ. L, PI, bfl. k. ĵurnalojn k. ĉ. l. Nepre resp.

— K-do *Karl Götze,* Jägerstr. 6, II, *Altenburg i. Th.,* PI k. ĉ. l.

Hispanio

S-ro *Aŭrelio Nadal,* Str. San Elias, 9—20, *Palma de Mallorca,* PM, PI, PK, k. kuriozaĵoj k. ĉ. l.

Nederlando

— **Adresŝanĝo:** K-do *G. P. de Bruin,* Wageler dw. str. 28, B. *Enschede* (domŝanĝo).

— *"Sekcioj de ILH kaj Membroj"!* Skribu esp-lingve al ni pri via laboro kaj atingitaĵoj. Ni reciproke agos per samo. Adr.: K-do *D. Maarsen,* Uiterweg 160, *Aalsmeer.*

Sovet-Unio

— **Gekamaradoj!** Bonvolu sendi L, PK, PI, por unua de majo al: Gub. Kom. Esp. *Dom. Prosveŝĉenia,* Socialist-str. *Ivanovo-Voznesensk.*

— K-do *Leŭ Genŝaft,* Nikolskaja-str. 2, *Smolensk,* pri ĉ. temoj, pref. kun orientanoj, amerikanoj k. aŭstralianoj, ankaŭ k. a. l.

— K-do *I. F. Pugaĉov,* ul. Engels 12, kv. 14, *Kiev* (komencanto) L, PK, PI, k.ĉ.l.

— K-dino *Z. Tomilina,* Detdom, 7, *Kazimov,* Rjaz-gub., k. ĉ. l. precipe pri virina movado, lerneja k. socia vivoj, eduk-sistemo.

— *"Grupo da Bibliotekist-Esperantistoj"* el láb. bibliotekoj de Iv.-Voznesensk, dez. koresp. kun eksterl. bibliotekistoj k. laboristoj. Adr.: K-dino *A. A. Medveetèvá,* Socialista str., Dom Rabotnikov Prosvzsĉenijs, Biblioteko, *Iv.-Voznesensk.*

— K-do *Ĉetverikov* dez. koresp. kun k-doj el. ĉ. l. pri demandoj de malsanul-asekuro. Adr.: gorod Salsk, Sev. kav. kraj. *Straĥkassa.*

— Esp. Rondeto dez. vigle koresp. pri sindikata movado, vivo k. moroj de proletaro ĝenerale k. de fervojistoj aparte, kluba laboro, politikaj k. socialaj demandoj, virina k. jun. movadoj, teknikaj fervojaj temoj. Adr.: *Klubo de Vajner,* Rondeto de Esp., str. de Karl Libkneĥt, 38, *Sverdlovsk.*

— La junula Fako de sama rondeto (gelernantoj de Sverdlovska fervoja lernejo) dez. aparte koresp. pri komsomola, junspartakista, junula k. kluba laboroj, ankaŭ pri gardo de laboro. Adr.: kiel supre.

— K-do *A. Jodko,* Ananjevski per 5, kv. 5, *Moskvo,* dez. seriozan koresp. pri arkivaj aferoj.

— *Skribu al 10 junaj k-dinoj!* Adr.: *"Desjatka Esperantistok"*, 2-a ŝkola 2 ŝtupo Stepanovastr. *Iv.-Voznesensk.*

— *"Grupo Esperantista"* de intersindikata vesperlernejo dez. koresp. pri ĉ. temoj, L, PK, PI. Certe resp. Adr.: *Esperanto-Kruĵok,* Kiev-str. 19, Veĉern. ŝkola, *Kremenĉug.*

— K-do *E. Izgur,* Uĉiliŝĉnaja, 6/5, *Kremenĉug,* pri literatur., scienc., politik. demandoj, L, PK, plej volonte interŝ. nacilingvajn esp-aĵojn.

— K-do *Stefan,* ŝkola 3. Internacio, *Ivanovo-Voznesensk,* dez. koresp. pri naturscienc-instruaferoj k. ĉ. l.

Presejo: UNS-PRODUKTIVGENOSSENSCHAFT, LEIPZIG